

Kapitel 1: Flytten

FN:S BARNKONVENTION, ARTIKEL 7 *Rätt till namn och nationalitet*

FN:S BARNKONVENTION, ARTIKEL 8 *Rätt att behålla identitet*

1: Flytten

FN:S BARNKONVENTION, ARTIKEL 7 *Rätt till namn och nationalitet* ARTIKEL 8 *Rätt att behålla identitet*

TABAN, 10 ÅR BERÄTTAR:

” Mitt hemland är Sydsudan. Det är där jag bor. När jag föddes så bodde jag i Sudan, det land som nu delats i två länder, Sydsudan och Sudan. Min familj och jag fick flytta för min släkt är från Sydsudan så vi måste resa till det nya landet som egentligen var det gamla landet. Låter snurrigt eller hur? Så här är det: När mina föräldrar var små lämnade de Lui för det var krig här. De flyttade till huvudstaden i Sudan, Khartoum. Där fanns inte kriget och dit hade redan många andra från Lui flytt.

I Khartoum var det besvärligt att bo, även om det fanns vägar, el, mat och mycket annat så fanns inte allt detta för oss. Vi var ju inga sudaneser från Khartoum så vi räknades inte helt. Vi bodde i flyktingläger utanför Khartoum, nära öknen.

Nu är vi tillbaka i Lui och en dag när min kompis Bennet och jag satt och ritade i sanden frågade han mig vad det var jag ritade. Båten som vi åkte med när vi flyttade från Khartoum till Juba, svarade jag. Vadå åkte båt, undrade Bennet? Jo, sa jag. Min familj och jag bodde i flyktingläger i norr i Khartoum under kriget. Det var fattigt och mina föräldrar längtade hela tiden hem till södern. Bennet berättade att deras familj stannat kvar i södern under kriget. Några gånger fick de fly upp i bergen när soldaterna kom. Sedan bad han mig fortsätta berätta. När Sydsudan blev ett eget land kunde vi inte bo kvar i Khartoum längre. De flesta flyktingarna ville ju

tillbaka till sitt hemland, Sydsudan och här är båten vi reste med. Jag visar min ritning i sanden.

Hur gick resan till då?

Jo, vi fick först vänta på att få plats på en båt. Det var en lång väntan. Tre månader! Vi fick bo i gräshyddor nära båtstationen vid floden, den plats där båten skulle gå ifrån. Det var inte lätt för mina föräldrar att ordna mat och sådant.

Båtresan från Khartoum till Juba tog sedan tre veckor och det var mycket folk på båten, för mycket människor på en enda båt. Vi var rädda att båten, som hade två våningar, skulle kantra och att vi skulle hamna i vattnet allesammans. Allt vi ägde hade vi ju med på båten.

I floden Nilen finns det gott om krokodiler och dem ville vi inte ramlar ner bland!

Vi fick laga mat på båten, mamma kokade gröt och gjorde enkelt bröd där.

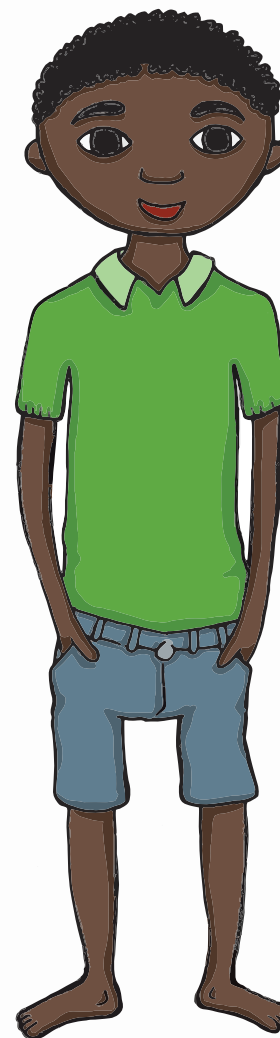
När vi väl kom till Juba var vi väldigt, väldigt glada att ha kommit fram. Äntligen hade vi fast mark under fötterna igen, men min familjs

pengar var slut. Vi fick bo hos våra släktingar, farbror Paul och hans familj. Vi ville ju inte stanna i Juba, mina föräldrar och mormor ville hem till Lui, där man odlar sin egen mat och bor mindre trångt. Mina föräldrar var

i alla fall glada att ha kommit en bit på vägen till Lui och de började söka arbete. Mamma och pappa gick runt och frågade på många platser om de kunde få arbete och till slut gick det. Min mamma träffade några som sa att de behövde någon som städade på ett gästhem, ett sorts enklare hotell.

Nu när det inte krigas i Sydsudan kommer många människor från andra delar av Afrika, ja till och med från hela världen, som vill vara med och hjälpa till att bygga upp landet. Alla dessa människor har ingen släkt att bo hos och måste bo på gästhem eller hotell och det är bra för då kan min mamma jobba och tjäna pengar. För min pappa tog det längre tid att få jobb men sedan började han jobba på en marknad med att bära saker.

Det var ganska spännande att bo i Juba, vi bodde en bit utanför centrum men vi kunde se alla de fina flygplanen som landade eller lyfte vid flygplatsen. Ibland kom en bil åkande på den stora grusvägen nära vårt hus. På bilens tak

satt en stor högtalare. En röst ropade ut nyheter och meddelanden, ibland spelade bilen musik också och så var det reklam. Köp det och köp det, inte så lätt när vi i familjen ville spara alla pund vi kunde.

En dag fick jag följa med min farbror Paul och fiska. Det var samma stora flod som vi hade åkt båt på från Khartoum, den stora floden Nilen. Farbror Paul sa till oss att vara försiktiga när vi stod på marken nära floden, och det var vi! Floden är bred och vattnet rinner jättefort förbi oss och det såg riktigt smutsig ut. I Juba dricker man mycket vatten från plastflaskor och när man druckit ur flaskan så slänger man den i Nilen. Här i Lui har jag sett att man sparar alla flaskor till att ha vatten i eller annat som bensin och olja. Men i Juba finns det så många flaskor så man kan slänga bort massor. Efter någon timmes fiske hade vi bara fått några småfiskar men det var spännande att vara fiskare, vi såg krokodiler! Det bor många i Nilens vatten men jag har ju sett krokodiler förut, när vi reste med båten från Khartoum.

Plötsligt blir Bennet och jag avbrutna av att vi hör ett sprakande, det är ju idag vi ska fira Sydsudan, världens nyaste land! Bäst vi skyndar till festplatsen.

SYDSUDAN

Den 9 juli 2011 är ett viktigt datum för alla sydsudanesiser. Det är den dag då Sydsudan blev ett eget land. Varje år sedan dess har människor i Lui firat genom att träffas vid Laraträdet (det stora gamla trädet i Lui), de dansar, någon håller ett tal och så sjunger man nationalsången. Nationalsången heter South Sudan Oyee och det betyder Sydsudan hurra. Man hade en tävling för att få fram en nationalsång och de som vann var några lärare och elever på Juba universitet!

Landet har också en flagga. Tidigare användes den av Sudanesisiska folkets befrielsearmé (SPLA).

Det svarta i flaggan står för människorna i Sydsudan, det röda för allt blod som spillts under kriget, det gröna för landet Sydsudan som är så grönt, det blå står för floden Nilens vatten och stjärnan ska visa att de 10 staterna i Sydsudan ska hålla ihop och följas åt. Sydsudan är indelat i 10 delstater, Lui ligger i Western Equatoria (Västra Ekvatorn) och den är i sin tur delad i 10 län (county). Lui tillhör Mundri East och där är commissioner den högsta titeln (som i Sverige där varje län har en landshövding)

I Sydsudan bor mellan 10 och 11 miljoner människor. När människor i Sydsudan handlar gör de det genom att byta saker, varor, med varandra. Men det finns också en officiell valuta som räknas i sydsudanesisiska pund, SSP. Det finns inga mynt utan bara sedlar. Den minsta är 1 punds-sedeln som är som 2 svenska kronor. Sedan används 5, 10, 20, 50 och 100 punds sedlar. Sedlarna pryds av John Garang, avliden ledare för det Sudanska folkets befrielsearmé SPLA.

KRIGET

Sydsudan tillhörde tidigare Sudan, ett land som varit i krig större delen av sin historia. Under 1800-talet var södra Sudan en plats där slavar togs och elfenben plundrades. När Sudan 1898 blev engelsk koloni utvecklades norra Sudan betydligt medan södra Sudan hölls avskilt.

När Sudan 1956 blev ett självständigt land hade kriget mellan nord och syd redan inletts då ojämlikheten upplevdes som alltför stor för sydsudanesiserna. Detta första inbördeskrig varade till 1972.

1983 infördes sharialagar, islamsk lag. Den sydsudanesisiska gerillan Sudanesisiska folkets befrielsearmé (Sudan People's Liberation Army, SPLA) ledd av John Garang krävde att sharia skulle avskaffas. Nu startade ett nytt inbördeskrig på grund av oenigheter om makt, lokalt självstyre och om att sharia-lagar skulle införas även i den övervägande kristna södra delen. 1991 splittrades SPLA. Den största utbrytargruppen var Södra Sudans självständighetsrörelse (Southern Sudan Independence Movement, SSIM) ledd av Riek Machar.

I januari 2005 slöts fredsavtal mellan den arabisk-islamistiska regeringen i Khartoum och SPLA, som gav självstyre för Sydsudan och

löfte om en folkomröstning om självständighet. Under inbördeskriget 1983–2005 drevs över fyra miljoner sydsudanesiser på flykt. Tre miljoner sökte sig till norra Sudan, där myndigheterna inrättade permanenta flyktingläger utanför Khartoum. Cirka en miljon människor tog sig till omgivande länder.

Från och med 2005 började flyktingarna återvända. Fram till oktober 2009 hade enligt FN:s flyktingorgan UNHCR 2,5 miljoner återvänt, däribland 330 000 av dem som befunnit sig i grannländerna. Vid självständigheten 2011 beräknades mellan en halv miljon och en miljon sydsudanesiser vara kvar i norr, där de genom en ny lag framtogs sina sudanesiska medborgarskap

I januari 2011 hölls folkomröstning om självständighet för Sydsudan. Sverige stöttade genomförandet med 50 miljoner kronor bland annat i form av valobservatörer. Av de som hade rösträtt röstade 98,83 % för en delning av Sudan.

Den 9 juli 2011 utropade Sydsudan sig självständigt från Sudan. President blev Salva Kiir

Efter decennier av krig

Fakta

hoppas invånarna på en bättre tillvaro, men det nya landet är redan från start djupt splittrat och uppbyggnadsbehovet är enormt. Inte ens de förväntade stora inkomsterna från den viktigaste exportvaran olja lär räcka långt för att skapa drägliga förhållanden i detta land som nästan helt saknar modern infrastruktur. I december 2013 bröt oroligheter ut i de norra och östra delarna av landet, något som även påverkar Lui.

Lyssna på nationalsången här:
<http://www.youtube.com/watch?v=z1KwclozkMs>

TIPS 1

Samtal

BARNKONVENTIONEN

Barnkonventionen nr 7 ”Rätt till namn och nationalitet” och nr 8 ”Rätt att behålla identitet”.

Samtala om att alla från födseln har rätt till ett namn och ett medborgarskap.

Samtala om att vara medborgare i ett land. Hur blev det för Taban och hans familj när det nya landet Sydsudan bildades? Känner du någon som först flyttat till Sverige och som sedan flyttat tillbaka?

GRUNDKÄNSLOR

Taban och hans familj var tvungna att flytta, hur kändes det för dem tror du? Taban var rädd att båten skulle kantra, är du rädd när du reser med båt? När Taban och hans familj kom fram till Juba var de glada. Hur brukar du känna när du kommer fram dit du ska?

Samtala om att lämna en plats och vänner. Att det kan kännas ledsamt och oroligt men också spännande och glatt med det nya som ligger framför.

Vilka känslor väcker tanken att man måste flytta? Blir man glad, ledsen, rädd?

TIPS 2

Andakt

Kapitlet handlar både om att fly och att frivilligt flytta därför förslag på två bibeltexter.

BIBELTEXTER:

Abraham flyttar (1 Mos 12:1-6)

Flykten till Egypten
(Matt 2:13-15 och 19-23)

SÅNGFÖRSLAG:

Barn i alla länder, KS 200

Du käre, gode Gud, KS 201

På väg, sång nr 9 i materialet

Hamba Nathi, BPs 231

Ibland lyser solen, KS 173

Käre vår Herre, vers 3,
KS 15/BPs 22

BÖN:

Gud, vi ber för alla som kommer nya till en plats. Hjälp dem att känna sig trygga och behövda. Hjälp oss att bli goda vänner till de som kommer till oss här i Sverige. Amen

TIPS 3

Jämför

Världskarta eller jordglob, peka ut Sydsudan, Sudan och Sverige.

Vilken dag firar vi i Sverige att vi är ett eget land, alltså vilket datum är det Sveriges nationaldag? Varför firas det just denna dag? Hur firar du nationaldagen?

Vad heter vår nationalsång, när skrevs den och vem har skrivit sången?

Vet du hur Sveriges flagga ser ut? Vad betyder färgerna?

Hur många människor bor i Sverige?

Vad heter pengarna, valutan, i Sverige? Vilka storlekar, valörer, har vi i Sverige på våra sedlar?

Vilka språk pratar du? Vilka språk känner du till?

Vad innebär det att vara medborgare?

TIPS 4

Namn

Alla har rätt till ett namn.

Hur har du fått ditt namn?

Vad betyder ditt namn?

Låna gärna en bok om namn och titta vad olika namn betyder och var de kommer från.

TIPS 5

Om att flytta

Har du flyttat någon gång?

Hur gjordes det? Kunde du besöka den nya lägenheten/det nya huset innan du flyttade in?

Läs mer i "Moses, Maria och jag" från Svenska kyrkans Unga, finns att beställa på: <http://svkunga.se/dokument/material-dokument/2011/11/mose-maria-och-jag/>

TIPS 6

Lekar

Olika namnlekar, till exempel den där alla säger sitt namn och något hen gillar;

Jag heter Katarina och jag gillar karameller.

Jag heter David och jag gillar dinosaurier.

Jag heter Anna och jag gillar apelsiner.

BILDER

Vatten till salu i Juba

Båt på Nilen

Folkliv i Juba

Marknadsliv i Juba

Nilen

Plastflaskor i Nilen

Tankbil med vatten i Juba

VÄSKAN

*Väskan finns att låna genom
Sensus, Lund*

Sydsudans flagga

Sedlar

Boken *What will you do for our
new nation?*